

světová škola

ve světě i doma

ZPRAVODAJ
01
2019

CO SE DĚJE
...ve Světové škole

3

CO SE DĚJE
...ve vaší škole

12

CO SE DĚJE
...u nás aneb Inspirace pro vás

13

Vznik tohoto materiálu byl podpořen z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR. Za obsah materiálu nese zodpovědnost organizace ČVT.

03

CO SE DĚJE

...ve Světové škole

- Titul Světová škola získá 12 nových škol
- Summit Světových škol: chudoba blízka i vzdálená
- Syrským uprchlíkem v Libanonu – Zbyněk Wojkowski, Kristýna Hejzlarová
- Fotbal 3 jako nástroj vzdělávání a získávání dovedností pro život

12

CO SE DĚJE

...ve vaší škole

- Monitorované školy – Ukázka projektu ZŠ Ptení

13

CO SE DĚJE

...u nás aneb Inspirace pro vás

- Nabídka našich organizací
- Výzva pro další rok

Zpravodaj Světové školy 1/2019

Projekt světová škola koordinují:

Kateřina Sobotková

– Varianty, Člověk v tísni

Adéla Píchová

– ARPOK

Daniela Bartáková

– MKC Praha

Kristýna Hejzlarová

– ADRA

Grafika: Jiří Fogl

Foto: Tereza Hronová (ČvT) – titulka; Jiří Pasz – ZŠ Trojská: Jde to i jinak (s. 7), Jak se žije syrským uprchlíkům v Libanonu (s. 9); Anna Štindlová – Fotbal pro rozvoj (s. 10); archiv Variant, ARPOK, MKC Praha, ADRA

Slovo úvodem

Milé učitelky a žákyně, milí učitelé a žáci,

školní rok, ve kterém se další české školy rozhodly zapojit do projektu Světová škola nebo v něm pokračovat, je u konce. Pro některé z nich to byla jedna z mnoha běžných aktivit, které ve škole dělají, jiné vyzkoušely něco úplně nového. Věříme, že nejen Světové školy tento rok v mnohém obohatil a posunul dopředu v ohledávání globálních témat.

V tomto čísle přinášíme rekapitulaci letošního ročníku, informace o projektové inovaci – Summitu Světových škol a doprovodné články k tématu summitu – chudobě, ukázkou jednoho projektu ze ZŠ Ptení a i tentokrát zveme na zajímavé akce, které vás lákají už na prázdniny a nový školní rok.

Přejeme příjemné čtení a inspirativní prázdniny

Za tým Světové školy

Kateřina Sobotková

Varianty, Člověk v tísni

Titul Světová škola získá 12 nových škol. V Česku už jich je celkem 96

Praha, 18. 6. 2019 – Den pro vodu, stop plastovým obalům, nebo férová snídaně. To je jen zlomek projektů, které uspořádali žáci a studenti 12 mateřských, základních a středních škol, které dnes získaly prestižní titul Světová škola díky tomu, že začleňují globální témata do výuky a života školy a žáci se pod vedením učitelů snaží řešit komunitní problémy. Počet českých škol, které titul nosí, tak stoupl na 96. Slavnostní předání certifikátu, který udělují společně organizace Člověk v tísni, ADRA, ARPOK a Multikulturní centrum Praha, proběhlo 18. června v rámci Summitu Světových škol v Centru současného umění DOX v Praze.

„Projekt se velmi vydařil a na akci přišlo hodně lidí. Myslím, že nejenom my jsme se něco nového naučili, ale i občané. Naučili jsme se, že po sobě máme uklízet a být k sobě ohleduplní. Na happening přijela kapela The Tap Tap, byl to koncert za 120.000 Kč a myslím si, že na jednu třídu to je fakt dobrý. Všem bych chtěl moc poděkovat už za to, že jen stáli u vchodu nebo se mnou moderovali. Taky si myslím, že to naši třídu stmelilo a teď fungujeme lépe,“ chválí si projekt Happening Za Jílové krásnější žák tamní 7. třídy. Cílem projektu bylo snížit nepříznivý dopad životního prostředí měst na jejich obyvatele, především pak věnovat pozornost kvalitě ovzduší a nakládání s komunálním i jiným odpadem.

Zapojené školy se však během svých celoročních aktivit věnovaly řadě témat. Nechybělo téma přebytečných plastů, odpovědná spotřeba, ale i například práva seniorů, nebo zachování vodních zdrojů. Právě poslednímu tématu se věnovali žáci

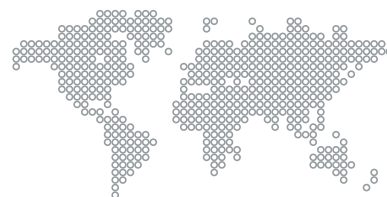

na ZŠ a MŠ Prámenek v Brně a uspořádali akci s názvem Den pro vodu. „Osobně jsem i přes náročnost koordinace některých akcí moc ráda, že jsme se do projektu zapojili. Do budoucna musíme ještě více zapracovat na společném plánování a kooperaci činností, nicméně už tento rok ukázal, že jsme toho schopni, akorát vše nepůjde hned na 100%. Světové škole jsem vděčná za spoustu podnětů, které v nás rozvířily bujnou fantazii a chuť akce prolínat mezipředmětově a napříč ročníky. Kéž by se nám to dařilo více a více do budoucna,“ říká o zapojení do Světové školy učitelka a školní koordinátorka projektu Markéta Hulánová. Žák třetí třídy Vojta popisuje, co mu projekt Den pro vodu přinesl: „Dozvěděl jsem se, jak je to kolem přehrady zaneřáděné. Uvědomil jsem si, že je to opravdu vážné i u nás a že jestli něco nezačneme dělat, příroda se nezotaví a umře spousta rostlin a zvířat.“

Vzbudit zájem žáků o lokální problémy s globálním přesahem je hlavní cíl Světové školy. „Projektové vyučování je aktivnější metoda, než aby žáci s učiteli o globálních tématech jenom mluvili, ale aby pro to také něco udělali, aby byla viditelná změna toho, co se jim třeba v jejich okolí nelíbí,“ říká koordinátorka projektu Kateřina

Sobotková a dodává: „Školy se globálními tématům nejprve věnují ve výuce. To je fáze: uč se. Potom se ve druhé fázi, která je zaměřená na zjišťování, začnou zabývat, jak vybraný globální problém souvisí s jejich lokalitou. Pak se rozhodují, jak budou jednat: uspořádají zajímavou, přitažlivou akci, o kterou by měla zájem veřejnost a která přispěje ke zvyšování povědomí o problému a nastartuje tak změnu.

Je úžasné, co jste tam za tu dobu dokázala. Co byste vzkázala učitelům, kteří pracují na začleňování globálních témat do výuky? Děkuju, ale ráda bych znovu zdůraznila, že se vždy jednalo o spolupráci a také kompromisu a jen díky tomu se podařilo to, co se podařilo. A globální témata? Možná na první pohled nevypadají jako ta nejdůležitější v dnešní době, ale opak je pravdou.

Přehled akcí škol, které poprvé získávají certifikát Světová škola

STŘEDNÍ ŠKOLA, ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA FRÝDEK-MÍSTEK

Frýdek-Místek před 100 lety očima seniorů

Cílem celoročního projektu bylo odbourávání mezigeneračních propastí, předsudků a postojů juniorů k seniorům. Cílem místní akce bylo sdílení zkušeností a zážitků o historii, současnosti a budoucnosti města z pohledu mladé a seniorské generace. S programem zaměřeným na téma střetávání generací vystoupili děti a žáci všech typů škol. Následovala panelová diskuse se seniory, kteří odpovídali na otázky žáků na téma vzpomínek na starý Frýdek-Místek. Celé setkání bylo doplněno ukázkami dobových fotografií, výtvarných prací žáků, výstavkou knih lokálních autorů, kalendářů a prezentací všech společných aktivit žáků a seniorů ve školním roce, které vznikly ve spolupráci s Muzeem Beskyd.

ZŠ A MŠ PRAMÍNEK, BRNO

Den pro vodu

Žáci prostřednictvím projektových aktivit vnímali důležitost vody a hospodaření s ní z globálního hlediska. Žáci nejprve zkoumali kvalitu vody v okolí školy a výsledky budou publikovat. Poté za podpory učitelů a dobrovolníků z řad rodičů instalovali nádrže na zachytávání dešťové vody na pozemku školy, realizovali jarní úklid, čištění a rekultivaci školních jezírek a pítek. Během Dne pro vodu zhlédli environmentální filmy jako Aldabra, Poslední lovci, Sea of life, Každá kapka se počítá či Krajina v tísní a sdíleli své pocity a názory, které filmy vyvolaly. Odpoledne společně za podpory veřejnosti vyčistili v rámci místní akce chráněné území Skalky v bezprostřední blízkosti Brněnské přehrady. Učitelům, žákům, rodičům i veřejnosti se podařilo sesbírat devadesát 240l pytlů nepořádku, více než 20 pneumatik a dalších kuriózních věcí jako kapota od auta či slunečník.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA JÍLOVÉ U PRAHY

Happening Za Jílové krásněji

Projekt byl realizován v souladu s Cílem udržitelného rozvoje č. 11 – Udržitelná města a obce, konkrétně s těmito podcíli: Do roku 2030 snížit nepříznivý dopad životního prostředí měst na jejich obyvatele, zejména zaměřením pozornosti na kvalitu ovzduší a nakládání s komunálním i jiným odpadem. A také zajistit všeobecný přístup k bezpečné, inkluzivní a přístupné městské zeleni a veřejnému prostoru, zejména pro ženy a děti, starší osoby a osoby se zdravotním postižením. Žáci analyzovali vybrané prvky (odpadkové koše, lavičky) ve městě, zmapovali jejich počet a rozmístění, zhodnotili jejich stav. Poté navrhli opravu a doplnění mobiliáře, zatraktivnili lavičky a odpadkové koše vtipnými slogany

a doplnili je osvětovými plakáty. Také vytvořili propagační materiály, které vybízejí „pejskaře“ k dodržování čistoty v prostorách města po svých pejscích. Nakonec uspořádali propagační akci s koncertem a doprovodným programem na náměstí, na kterou přišly stovky místních občanů.

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA POTRAVINÁŘSKÁ A STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA MLÉKÁRENSKÁ KROMĚŘÍŽ

Mise hliník

Cílem akce bylo informovat obyvatele Kroměříže a snažit se do běžného chodu života zavést třídění hliníku, protože se špatně zpracovává, škodí zdraví a plechovky válející se po městě lidem vadí. Studenti vytvořili sběrné boxy, které umístili na veřejná místa ve městě jako je knihovna, mateřské centrum, školy a prodejny. Krabice pravidelně vyprazdňují a ukázalo se, že pokud občané mají možnost hliník třídit, využívají toho. Na Základní škole Zachar realizoval školní tým ekoworkshop pro žákovský parlament, který podpořil význam třídění hliníku.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA T. G. MASARYKA MILOVICE

Stop plastovým obalům

Cílem akce bylo přispět k péči o životní prostředí snížením používání plastových sáčků a tašek při běžném nákupu a zvýšit počet žáků, kteří nebudou využívat jednorázové sáčky k svačinám. Žáci ve spolupráci s Klubem seniorů Milovice a třemi domovy pro seniory - v Lysé nad Labem, v Bechyni a Praze, vyrobili tašky a sáčky např. ze starých záclon nebo uháčkovali. Také navázali spolupráci s místními obchodníky, kteří umožnili zákazníkům nákup do vlastních látkových obalů a s bezobalovým obchodem v Lysé nad Labem. Někteří z nich označili svou prodejnu či firmu logem „Stop plastovým obalům“. V dubnu proběhl Jarní jarmark, kde byla myšlenka představena a propagována a kde se prodávaly látkové sáčky a háčkované tašky.

GYMNÁZIUM BRNO, ELGARTOVA

Migrace – mýty a realita

Cílem akce bylo zkusit se vžít do situace uprchlíka, rozšířit povědomí o uprchlické problematice a vyvrátit lži masových médií o uprchlících. Na konci dubna se ve škole uskutečnil projektový den s názvem „Migrace – mýty a realita“, který připravili studenti třetího ročníku. Program dne byl zacílen na studenty prvního ročníku a na skupinu žáků partnerské Základní školy J. A. Komenského, náměstí Republiky. Účastníci absolvovali zajímavé zážitkové aktivity zaměřené na tematiku migrace, situace uprchlíků v současném světě a v ČR a rovněž se jim dostalo základního výcviku v sebeobraně proti mediální manipulaci. Projektový den se podařilo uskutečnit také díky pomoci partnerů – Organizace na pomoc uprchlíkům a Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

ŠKOLKA V LESE, PROSTOR PLUS, KOLÍN

Pojďme na to od lesa aneb s dětmi o odpadu a bezobalu

Mezi cíle akce patřilo především rozšíření informací a pohledu dětí na problematiku odpadu mezi širší veřejnost. Chtěli jsme ovlivnit obsah batůžků dětí či návyků v domácnostech účastníků akce. Na začátku akce pro rodiče bylo připravené recyklační tvoření. Ze starých ponožek vznikaly žonglérské poičky, z plat od vajec velikonoční dekorace a ruličky od toaletního papíru se použily jako květináčky pro bylinky. Poté následovala beseda s dětmi a paní Zuzanou Janglovou, majitelkou ekologického a bezobalového obchodu v Kolíně a zastánkyně Pomalé domácnosti. Představila problém nadprodukce, shromažďování majetku i nadměrného nakupování. Návštěvníkům akce poskytla tipy, například kde kupovat stáčené prací či úklidové prostředky. Mluvila i o tom, jak funguje dnešní marketing u ekologického nebo bezobalového prodeje a že je třeba, aby si potenciální zákazníci zjišťovali fakta a prověřovali, kde nakupují.

MŠ A ZŠ OLOMOUC, SVATOPLUKOVA

Férová snídaně

Cílem akce byla mimo jiné osvěta ve všech ročnících a vyhledávání informací a prohlubování zájmu žáků o oblast fair trade. Ti se připojili se k celorepublikové akci fair trade snídaně, jedná se o největší českou akci na podporu fair trade a odpovědné spotřeby. Každá třída si dala za cíl výrobu jednoho až dvou pokrmů, vyrobených hlavně z výrobků fair trade či lokálních farem. Během snídaně dobrovolníci z každé třídy nabízeli své dobroty.

SOŠ OBCHODU A SLUŽEB ŠTURSOVA

Štursovka se učí – neplýtvat a pomáhat

Cílem bylo seznámit širokou veřejnost s problémem, který se dotýká nás všech, a to je plýtvání s potravinami. V rámci akce studenti prezentovali veřejnosti, jak lze bezzbytkově zpracovat většinu potravin v domácnosti. Část studentů prováděla dotazníkové šetření u veřejnosti na téma plýtvání s potravinami v domácnosti.

Na základě dlouhodobější spolupráce se spolkem Trend (charitativní sbírka „Zasukované tkaničky“) jsme se domluvili, že se připojíme k další plánované sbírce a s ní spojené kulturní akci na Horním náměstí v Olomouci, konané dne 24. 4. 2019. S žáky jsme připravili stánek, ve kterém žáci informovali kolemjdoucí o projektu a nabízeli občerstvení, které sami připravili v rámci projektu. Lidé si cestou přes náměstí poslechli známé olomoucké skupiny, přispěli do sbírky a ochutnali naše výrobky (sušenky z mláta a mrkváč) Dále celý rok probíhaly pro žáky přednášky či exkurze (spolupráce s Menu pro změnu, Zachraňme jídlo, návštěva Potravinové banky v Olomouci a neformální setkání s člověkem, který se věnuje dumpster divingu). V rámci odborného výcviku oboru Kuchař – Číšník proběhl kurz studené kuchyně – Vaření bezzbytku z levných surovin.

ZŠ NPOR. LOMA, PŘÍBOR

Běh pro vodu

Naším dlouhodobým záměrem projektu je zamezit zbytečnému nakupování plastových lahví a zbytečnému a nezdravému nakupování sladkých nápojů. Chceme přispět k tomu, aby si lidé v našem městě uvědomili, že to, co je nejnějnější, vždy a všude dostupné – voda, není pro všechny lidi tak samozřejmé. A zároveň, že je to ta nejlepší možná varianta pitného režimu. Problém vnímáme jako globální v souvislosti s 12. cílem udržitelného rozvoje SDGs. – Odpovědná výroba a spotřeba, konkrétně bod 12. 5. - Do roku 2030 výrazně snížit produkci odpadů s pomocí prevence, redukce, recyklace a opětovného používání. Nepochybně s naším projektem souvisí i cíl číslo 6 – Pitná voda, kanalizace. Zajistit všem dostupnost vody a sanitacních zařízení a udržitelné hospodaření s nimi. Z dotazníků, které jsme rozdali všem dětem v naší škole, vyplynulo, že děti často mění lahve, ze kterých pijí, někteří žáci nepijí vůbec a opravdu zdravou lahev má jen několik žáků. Abychom mohli některé věci porovnat a ukázat, jak je naše chování neekonomické, provedli jsme několik výpočtů a čísla promluvila velmi jasně.

SPGŠ A SZŠ SVATÉ ANEŽKY ČESKÉ, ODRY

Swap shop

Cílem akce bylo informovat o problematice módního konzumu a ukázat spolužákům možnost, jak s problematikou bojovat. Informovat ostatní studenty se podařilo formou veřejné prezentace, která byla úvodní aktivitou naší závěrečné akce. Kromě prezentace si studenti připravili informativní letáky, které byly rozvěšeny po stěnách v místnosti, kde se akce konala. Aby si studenti ověřili, co studenti vědí o této problematice, připravili si vstupní dotazníky, které po akci vyhodnotili. Zároveň studenti nezapomněli na zpětnou vazbu a měli připravené i výstupní dotazníky pro návštěvníky akce, aby zjistili, zda se akce líbila a zda přispěla. Během akce si pak návštěvníci mohli vybrat jakékoliv odložené kousky oblečení a módních doplňků. Studenti měli zboží lákavě připraveno a roztríděno, aby byl výběr pro návštěvníky snadný. Aby akce byla příjemnější a pro návštěvníky lákavější, čekalo je i drobné občerstvení, které si studenti nachystali a nabízeli.

ZŠ TROJSKÁ, PRAHA

Jde to i jinak

Cílem této akce bylo upozornit veřejnost na problematiku odpadu a na možnosti dostupné k běžnému užívání, abychom odpad z domácnosti alespoň snížily. Formou her a úkolů se děti seznámily s největšími ekologickými problémy naší planety a společně přemýšlely o tom, jak mohou sami přírodě pomoci. Na několika stanovištích se děti dozvídaly například o tom, kolik let se rozkládají v přírodě různé materiály. Akce se kromě samotné ZŠ Trojská zúčastnily i děti z okolních mateřských škol, a o soutěžící proto nebyla nouze. Každý účastník obdržel na startu noviny, kde kromě úkolů mohl nalézt i spoustu informací o přírodě, ekologii a udržitelnosti. I leckterí rodiče nedokázali odolat! Se zájmem listovali ve zmíněných novinách a dozvídali se, co všechno můžeme dělat i jinak. Každý si odnesl nové nápady a inspiraci jak se lépe starat o naši planetu.

Summit Světových škol

Projekt Světová škola prochází obdobím změn. Snaží se reagovat na potřeby zapojených škol a zároveň zvyšovat kvalitu podpory a možnosti zapojení. První vlnou nadcházejících změn je právě Summit Světových škol: Chudoba blízká i vzdálená. Vizí této události je více se otevřít školám, učitelům, žákům ale i jiným stakeholderům zejména z oblasti vzdělávání, zkrátka všem, kteří se snaží dostávat globální témata do výuky i do veřejného prostoru.

Přečtěte si, co si o tématu chudoby myslí Inspektorka Světové školy Lejla Abbasová:

Tematika udržitelného rozvoje mi byla vždy blízká. Když mě oslovila Asociace společenské odpovědnosti s nabídkou stát se ambasadorkou jednoho z Cílů udržitelného rozvoje, vybrala jsem si ten první – konec chudoby. Díky mému na-

dačnímu fondu Asante Kenya se touto oblastí zabývám dnes a denně. Bohužel si málokdo z nás uvědomuje, jak chudoba dokáže ovlivnit kvalitu života nejen ze zdravotní stránky, ale i třeba oblast vzdělávání. Pokud dítě ve škole nemá dostatečný přístup k jídlu, tak je nepozorné, škole se vyhýbá a to má velký vliv na jeho výsledky. Chudoba samozřejmě ale není jen otázkou nedostatku jídla – to je jen jeden příklad za všechny, jak může ovlivnit lidský život.

Pokud bychom chtěli i my začít něco dělat, chovat se více společensky odpovědně, pro začátek stačí, hezky lidově řečeno, zamést si před vlastním prahem. Každá domácnost může přispět třeba tím, že nebude plýtvat jídlem, vodou, bude se chovat ekologicky. Přemýšlet nad tím, která společnost naplňuje cíle udržitelného rozvoje a začít využívat jejich služeb. A takových firem dnes rozhodně není málo. Stačí se informovat. A v tom je dobrá mladá generace, která může apelovat u sebe doma, u svých rodičů. Nabídka možností, jak se společensky i individuálně zapojit do budování přívětivějšího prostředí pro nás všechny, je dnes velmi pestrá. Chce to jen chtít...)

Lejla Abbasová

Moderátorka a zakladatelka neziskové organizace Asante Kenya. Pracovala jako tisková mluvčí Ligy etnických menšin, přes tuto organizaci se seznámila s projektem adopce dětí na dálku. Zhruba 5 let pracovala jako koordinátorka tohoto projektu pro Keňu, díky programu v Keni i půl roku žila. Za svou humanitární činnost obdržela v roce 2009 bronzovou medaili Ministerstva zahraničních věcí. Později pracovala jako tisková mluvčí a poradkyně ministra pro lidská práva. Je patronkou prestižní Mezinárodní ceny věvody z Edinburghu, nejstarší mezinárodní ceny pro sociální inovace SozialMarie pro rok 2017, Inspektorkou programu Světová škola a dalších neziskových projektů. Je ambasadorkou Cíle udržitelného rozvoje č. 1 – Konec chudoby.

Chudoba blízká i vzdálená otázky, výzvy, souvislosti

úterý 18. června 2019, 10h - 16h
Centrum současného umění DOX
Poupětova 1, Praha 7

**Jak se přihlásit? Vyplňte přihlášku ZDE.
Účast na konferenci je zdarma.**

Summit nabídne prostor pro setkání a vzájemnou inspiraci aktivních učitelů a žáků ze základních, středních i mateřských škol napříč ČR, kteří se zajímají o globální témata a usilují o jejich otevření ve veřejném prostoru i začleňování do výuky.

Program:
→ Diskuze s experty na téma chudoba u nás i ve světě
→ Sdílení zkušeností a prezentace školních projektů ze Světových škol napříč ČR
→ Certifikace nových Světových škol
→ Praktické workshopy představující metody a témata GRV

Moderuje Nora Fridrichová

www.svetovaskola.cz
Pro další informace prosím kontaktujte:
zuzana.krulichova@clovekvstisni.cz

Podrobný letošní program

Moderuje Nora Fridrichová

- 08:30–10:00** **Registrace, prohlídka výstavy #Datamaze/ Datové bludiště**
Coffee break a čas na přípravu tržiště školních projektů
- 10:00–10:05** **Videoprojekce: Jak se pozná Světová škola?**
- 10:05–10:20** **Zahájení**
Michal Kučerák, Centrum současného umění DOX
Šimon Pánek, ředitel společnosti Člověk v tísni
- 10:20–10:30** **Konec chudoby ve světě?**
Lejla Abbasová, inspektorka Světové školy a ambasadorka SDG 1 – Konec chudoby
- 10:30–10:35** **Jak a proč otevírat velká témata v malé škole?**
Jitka Rutschová, učitelka MŠ a ZŠ Maleč
- 10:35–10:40** **Videoprojekce: Jak si představuji chudobu?**
- 10:40–11:20** **Chudoba blízka i vzdálená**
Jan Černý, ředitel Programů sociální integrace, Člověk v tísni
Jan Mrkvička, ředitel Humanitární a rozvojové sekce, Člověk v tísni
- 11:20–11:30** **Řídíme zeměkouli. Společně**
Michal Broža, ředitel Informačního centra OSN
- 11:30–12:15** **Prezentace vybraných školních projektů**
ZŠ a MŠ Pramínek, o.p.s. Brno, *Den pro vodu*
VOŠ potravinářská a SPŠ mlékárenská Kroměříž, *Mise hliník*
SOŠ obchodu a služeb, Olomouc, *Štursovka se učí–neplytvat a pomáhat*
Jindra Marešová, Nadace Albatros
- 12:15–12:30** **Přestávka**
Příprava tržiště školních projektů
- 12:30–13:30** **Tržiště školních projektů a oběd**
Prezentace školních projektů probíhá paralelně s obědem ve společném prostoru
Tržiště bude ukončeno nejpozději ve 13:15!
- 13:30–14:00** **Certifikace nových Světových škol**
Tomáš Habart, ředitel vzdělávacího programu Varianty, Člověk v tísni
Martin Tlapa, náměstek pro řízení sekce mimoevropských zemí, ekonomické a rozvojové spolupráce MZV ČR
Václav Pícl, náměstek pro řízení sekce vzdělávání, MŠMT ČR
Martina Břeňová, Nadační fond Avast
- 14:00–14:15** **Přestávka**
Přesun na jednotlivé workshopy
- 14:15–16:00** **Workshopy**
A. Debata s odborníky na téma chudoba blízka i vzdálená
Tomáš Lindner, Respekt
Lucie Trlifajová, Sociologický ústav AV ČR
Moderuje Kristýna Svatá, Varianty – Člověk v tísni
- B. Jak na školní projekt**
Ivo Helebrant, 1st International School of Ostrava
Veronika Endrštová, Varianty – Člověk v tísni
- C. Persona Dolls: Jak děti zažívají chudobu?**
Alena Košák Felcmanová, Varianty – Člověk v tísni
Alexandra Petřů, Varianty – Člověk v tísni
- D. Začarovaný kruh chudoby**
Eliška Masná, ADRA
Magdaléna Hromková, ADRA
- E. Neviditelná ruka trhu**
Dominika Scholzová, ARPOK
Veronika Ambrozyová, Varianty – Člověk v tísni
- F. Fotbal pro rozvoj – když fotbal není pouze hra**
Sonia Ennafaa – INEX Sdružení dobrovolných aktivit
- 16:00–16:30** **Sladká tečka**
Vraťte se z workshopů na kus řeči s kolegy a spolužáky při neformálním setkání u kávy či čaje a něčeho na zub!

Syrským uprchlíkem v Libanonu

Tématem letošního Summitu Světových škol je chudoba. Na světě existují různé skupiny obyvatel, které jsou chudobou ohroženy více než jiné. Mezi takové, které člověka napadnou nejdříve, patří například matky samoživitelky, senioři, nebo etnické menšiny. Nebo také uprchlíci.

Podle statistik OSN žijí v Libanonu tři čtvrtiny syrských uprchlíků v chudobě. Syřané začali do Libanonu utíkat po vypuknutí občanské války v roce 2011. Z relativního dostatku, kdy ve své vlasti měli bydlení, dostatek potravin, zaměstnání, přístup ke zdravotnictví a školství, museli Syřané uprchnout do podmínek absolutní chudoby, aby ochránili své rodiny před útrapami války.

Život syrských uprchlíků v Libanonu vypadá zhruba následovně:

Jen části z nich se v Libanonu povedlo nalézt přijatelné ubytování a zaměstnání. Většina žije v neoficiálních stanových táborech na venkově izolovaných od okolních vesnic, kde mají jen omezený přístup k tekoucí vodě, sanitačním zařízením, nebo elektrině. Stany jsou vyrobené z cel a latí rozdáváných humanitárními organizacemi nebo z čehokoli, co se namane, například ze starých reklamních bannerů. O tom, že takové provizorní přístřešky neposkytují moc velkou ochranu před povětrnostními vlivy, není třeba moc mluvit. Stany rovněž neposkytují dostatek prostoru pro početné rodiny, kdy stan sdílí i deset lidí.

Nedostatkem prostoru trpí i rodiny uprchlíků, které žijí ve městech. Drahé nájmy znamenají, že několik rodin musí

sdílet jediný byt, nebo žijí ve sklepech anebo nedostavěných budovách. Většinou se jedná o byty a prostory, o které před příchodem syrských uprchlíků neměl nikdo zájem.

Syřani v Libanonu nemůžou většinou legálně pracovat a jsou tak odkázáni na pomoc humanitárních organizací a občasnou práci „načerno“, za které si vydělají jen třetinovou nebo poloviční mzdu, než kdyby mohli pracovat legálně. Muži pracují většinou na stavbách a ženy na polích, za což si vydělávají v přepočtu 140 až 350 korun za den. V zemi, kde jsou ceny buď stejné anebo vyšší než v Česku, to znamená, že jim peníze sotva vystačí jen na nájem a základní potraviny. Nemají pak už na nákup například hygienických potřeb, vzdělání dětí, anebo aby si mohli zajít k doktorovi.

V Libanonu jsou školy a zdravotnická zařízení většinou soukromá a musí se za ně platit. Děti proto nechodí do škol často proto, že si to nemůžou dovolit, nebo si nemůžou dovolit zaplatit za autobus, anebo děti musí svou práci přispívat do rodinného rozpočtu. Ve zdravotnictví jsou pak Syřani odkázáni na charitativní kliniky, kde se platí jen symbolické poplatky. Těch je ovšem také málo.

Špatné životní podmínky, nedostatek vody na pití, ale třeba na vaření, mytí a praní a stres spojený s chudobou pak přispívají ke špatnému tělesnému a duševnímu zdraví mnohých uprchlíků. Zejména děti trpí průjmy, kožními onemocněními, dýchacími obtížemi, nespavostí a problémy se soustředěním.

Situaci nepomáhá ani postoj libanonské vlády, která uprchlíkům neudělila azyl a oni tak musí žít ve strachu z toho, jestli jim úřady prodlouží povolení k pobytu, nebo ne. Vzniklá nejistota jim často brání v možnosti najít si lepší zaměstnání, a tedy i bydlení a posílat děti do škol.

Život uprchlíků v Libanonu má mnoho neradostných podob, jejich spojujícím prvkem je absence pracovních příležitostí a nerovné právní postavení. Většina Syřanů se proto chce co nejdříve vrátit do Sýrie, nebo se snaží odstěhovat z Libanonu do zahraničí, kde by měli větší naději na lepší život.

Zbyněk Wojkowski, Kristýna Hejzlarová

Fotbal 3 jako nástroj vzdělávání a získávání dovedností pro život

Foto: Anna Štindlová

Jeden z workshopů na Summitu Světových škol je věnován Fotbalu pro rozvoj.

Fotbal je sociální fenomén nevídaných rozměrů, jenž překračuje kontinenty, sociální vrstvy, vzdělání, náboženství i generace. Díky tomu je ve světě i u nás využíván jako praktický nástroj k rozšíření vědomostí o nejrůznějších tématech a rozvíjení nejrůznějších společenských i jiných dovedností.

Projekt Fotbal pro rozvoj pracuje s metodikou fotbal3, která vychází z pouličního fotbalu a je založena na myšlence, že základní hodnoty fair-play, rovnost pohlaví, spolupráce a dialog jsou stejně důležité jako fotbalová technika. Schopnost řešit problémy je tu nadřazena nad samotný sportovní výkon.

Princip metodiky fotbal3 – hra o třech poločasech

Principem fotbalu3 není jen hra samotná, ale také diskuze, dodržování Fair Play, mezilidské vztahy a chování všeobecně. Fotbal3 se hraje bez rozhodčích, za dohledu tzv. mediátorů a je to hra o 3 poločasech:

První poločas je předzápasová diskuze, v níž si týmy dohodnou pravidla utkání. Druhý zápas podle dohodnutých pravidel. Ve třetím poločase se hráči opět sejdou k diskuzi, hodnotí dodržování domluvených pravidel a průběh zápasu.

Mediátoři jim pouze asistují a diskuze moderují, napomáhají k řešení případných neshod a vnášejí do diskuze potřebná témata.

Využití metodiky fotbalu3 ve výuce

Metodika fotbal3 je využitelná v dlouhodobém měřítku, kdy lze tvořit týmy a vést je nejen z klasického trenérského pohledu, ale i k umění diskutovat a sžívat se s fér play hodnotami. Trenér je pak zároveň

výchovně-pedagogickým pracovníkem, který může začleňovat do programu jednotlivá témata aktuální pro jeho třídu a využívat témata z pozápasových diskuzí pro další práci s kolektivem.

Fotbal3 lze uplatit i skrze jednotlivé tréninkové aktivity jako součást jiného programu, k otevírání různých témat nebo i jako rozcvičku.

Na workshopu na Summitu Světových škol můžete vyzkoušet praktické ukázky a získat podrobnější informace o využití naší metodiky.

Pro více informací:

- www.fotbal3.org/fotbal3/
- www.streetfootballworld.org/football3/
- KYNCL, Š., HOFMANN, A., ŽWAK, P. a AMBROZY, V. Fotbal jako nástroj pro neformální vzdělávání [online]. 2016. [vid. 2016-11-10]. Dostupné z: <https://www.scribd.com/document/330739873/Fotbal-jako-nastroj-neformalniho-vzdelavani>

ZŠ a MŠ Ptení: S dětmi o dětské práci

Světová škola, to ale není jen jedna akce za rok, je to také celoroční učení se a dlouhodobé přípravy komunitní akce. V případě světové školy v Ptení jsou téměř všechny činnosti spojené s globálními tématy směřovány do kroužku světové školy, který navštěvují žáci 6. až 9. tříd. Co se jim na kroužku líbí a co nového se letos naučili?

„Naučil jsem se třeba psát příspěvky na facebook. A na kroužku se mi líbí, že pracujeme všichni společně,“ říká Filip, žák 6. třídy.

Jeho spolužák Kuba svoje zkušenosti trochu více rozvádí: „Naučil jsem se, jak spolupracovat a jak se chovat k dětem a taky spoustu dalších věcí přímo v kroužku – o migraci a mezinárodních nerovnostech, jak se mají různí lidé v různých zemích a taky že to není spravedlivé, tak jak je to teď. Lidé by například měli mít lepší zdravotní péči.“

Kubu ve výše řečeném podpořil také Vojta, který tvrdí, že nejvíce se mu na kroužku líbí, že se dozívají hodně informací o tom, co se děje ve světě.

Nové znalosti a informace se v kroužku Světové školy snoubí s praktickými dovednostmi, takže například Dan si poprvé vyzkoušel organizovat velkou akci a dostal se tak například i k zodpovědné práci, jako je spočítat a starat se o vybrané peníze.

A co se na Světové škole líbí Kubovi? „Úplně všechno,“ říká Kuba a dělá tak stručnou a nekompromisní tečku za letošním snažením.

Podle učitelů ze ZŠ a MŠ Ptení žijeme v době, ve které se situace ve světě dramaticky mění a považují za důležité, aby se žáci dokázali v dnešním globalizovaném světě zorientovat a hledat svůj pohled na věc, protože i zdánlivě vzdálené události se nás můžou dotýkat.

Příkladem takového problému, který se nás zdánlivě netýká, ale má globální rozměr, je dětská práce. Žáci z kroužku Světové školy v Ptení se mu věnovali během celého roku. Vyvrcholením ročního snažení byl program na téma dětská práce během školní akce Pálení čarodějnic, kterou navštívilo zhruba 250 lidí. Skrze hry a plakáty informovali své spolužáky a další účastníky o problematice pracujících dětí. Návštěvníci si vyzkoušeli například sešívát látku a boty, ke košilím přišívát knoflíky nebo také navlékat drobné korálky na provázky – právě tyto typy práce jsou svěřovány dětem, protože mají drobné ruce a lépe si s prací vyžadující zručnost poradí. Dále žáci i dospělí návštěvníci zjistili, kolik síly stojí přenést 2 kbelíky s vodou a jak náročné je opracovávání kamenů. I tyto práce bývají totiž svěřovány dětem.

Na akci měli studenti charitativní stánek s občerstvením, ve kterém chtěli vybrat co možno nejvíce peněz na dobrou

věc. Žákům se podařilo prodejem vlastnoručně vyrobených dobrot získat celkem 10 312 Kč. Společně se pak rozhodli poslat peníze dětem z Čalantiky, jež nemají takové štěstí a místo do školy musí chodit do práce. Čalantika je vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéšském hlavním městě Dháka. Centrum bylo zřízeno v roce 2013 organizací ADRA. Dochází sem 92 dětí od 6 do 14 let a stejný počet jejich rodičů. Chtěli podpořit děti z Bangladéše, aby jich mohlo co nejvíce chodit do školy a ne do práce.

Nabídky

Komiksová soutěž Bohouš a Dáša mění svět

VARANTY

Vzdělávací program Varianty společnosti Člověk v tísni vyhlašuje 9. ročník komiksově soutěže Bohouš a Dáša mění svět pro žáky a studenty základních a středních škol. Letošním tématem komiksově soutěže je „Náš svět, naše svoboda, naše odpovědnost“.

Uzávěrka soutěže je **16. října 2019**.

Více o soutěži na www.varianty.cz.

Učitelské lázně aneb Svoboda za plotem

VARANTY

Vzdělávací program Varianty společnosti Člověk v tísni pořádají zážitkový pobyt, jehož cílem je především načerpat novou energii a inspiraci do dalšího školního roku.

Více o kurzu najdete na www.varianty.cz.

Nabídky

Realizujte se svými žáky akční kampaně!

Spolu s podporou pedagoga a koordinátora z ARPOKu budou žáci ve věku 12–19 let tvořit mini projekt, který bude reagovat na Cíle udržitelného rozvoje. Zapojený tým žáků dostane na realizaci projektu finanční podporu v maximální výši 2 500 Kč.

Projekt bude probíhat formou soutěže na podzim 2019. Svůj předběžný zájem nahlaste na kontakt johana.krajcirova@arpok.cz do konce června. Obdržíte od nás další informace.

Vzdělávejte se online

Tříměsíční blended-learningový kurz pro učitele matematiky, českého jazyka a občanské výchovy/základů společenských věd/ září–listopad 2019

- Kombinace e-learningu a víkendového prezenčního setkání v listopadu v Olomouci
- Zaměření na globální témata a Cíle udržitelného rozvoje a jejich výuku v konkrétních předmětech
- Rozšiřující informace o citlivých globálních tématech, zvyšování odbornosti pedagogů – kurz akreditovaný MŠMT
- Využití nově vzniklých metodických materiálů ve výuce, práce s aktivitami

Pokud vás nabídka zaujala, vyplňte prosím předběžný přihlašovací formulář a v září se vám ozveme s upřesňujícími informacemi.

Svůj předběžný zájem nahlaste na kontakt johana.krajcirova@arpok.cz.

FOTBAL JE: ČEČHIE SMÍCHOV

sobota
22/6/2019
10:00-18:00

turnaj
diskuze
workshopy

fair play
hudba
oslava

Kopeme za fair play na hřišti i mimo něj.

#TOJEFOTBAL

www.fotbal.je

4. ročník
KOMIKSOVÉ
SOUTĚŽE!

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

ADRA

www.komiksovasoutez.cz

Uzávěrka
31.10.2019

Zajímají vás **globální témata**? Baví vás **interaktivní metody** výuky a **školní projekty**? Chcete změnit vaše okolí k lepšímu a připravit žáky na **život v současném propojeném světě**?

Staňte se prestižní Světovou školou!

Tímto oceněním se v současné době pyšní **84 mateřských, základních a středních škol** a téměř dvě stovky dalších škol z Evropy.

UČ SE! — ZJIŠŤUJ! — JEDNEJ!

Co vám projekt Světová škola přinese?

- Dáváte najevo, že vaše škola vede žáky i učitele k **porozumění světu**, ve kterém žijeme, a k odpovědnosti za jeho **aktivní vytváření**.
- Společně s žáky se naučíte zapojovat do **veřejného dění** ve své komunitě a přispívat k **řešení** vybraných místních problémů s globálním přesahem.
- Získáte **systematickou metodickou podporu** v zavádění průřezových témat do výuky i každodenního života školy.
- Máte možnost zdarma se účastnit akreditovaných **seminářů** a získat **metodické materiály** pro práci s globálními tématy ve výuce.
- Obdržíte **prestižní ocenění**, kterému byla udělena Záštit Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Záštit Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Svůj zájem vyjádřete **do 15. září 2019**
na katerina.sobotkova@clovekvtsni.cz

Více informací získáte na www.svetovaskola.cz

Certifikát je udělován vzdělávacím programem Varianty společnosti Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s nevládními neziskovými organizacemi ADRA, o.p.s. a ARPOK, o.p.s.

Projekt byl finančně podpořen Českou rozvojovou agenturou a Ministerstvem zahraničních věcí České republiky v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.